

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Årsrapport for fiskerikontrol 2023

November 2024

Årsrapport for fiskerikontrol 2023

November 2024

Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Nyropsgade 30
1780 København V
+45 72 18 56 00
mail@lfst.dk

Layout:
Maj Iversen Grafisk Studio

Fotos:
Bjarke Ørsted og Kasper Orthmann Andersen

Publikationen kan hentes på:
www.lfst.dk

Indhold

Forord	4
Indledning	5
Kapitel 1. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen som kontrolmyndighed	6
1.1 Effekt- og risikobaseret fiskerikontrol	6
1.2 Landingsforpligtelsen	6
Kapitel 2. Udvalgte kontrolområder	8
2.1 Realtidslukninger	8
2.2 Last Haul	9
2.3 Kameradokumenteret fiskeri	9
2.4 Forsøgsfiskeri	11
2.5 Ålekampagne	13
2.6 Valid – Analyse og validering af fiskeridata	14
2.7 Internationalt samarbejde, herunder JDP-kampagner	15
Kapitel 3. Fakta om Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrol i 2023 (nøgletal)	17
3.1 Kontrol med erhvervsfiskeriet	17
3.2 Kontrol med det rekreative fiskeri	21
3.3 Kontrol i henhold til reglerne for fødevarer	23
3.4 Overtrædelser af reglerne i det rekreative og erhvervsmæssige fiskeri	24

Forord

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er en styrelse under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. En af vores væsentligste opgaver er at føre kontrol med, at fiskeriet i de danske farvande lever op til reglerne i den fælles fiskeripolitik, international og national fiskerilovgivning. Vi har en løbende og tæt dialog med fiskerierhvervet, der bidrager til at understøtte regelefterlevelsen og formålet om at sikre et bæredygtigt fiskeri i de danske farvande. Det gælder både erhvervsfiskeriet til havs og lyst- og fritidsfiskeriet i de danske fjorde, åer og vandløb.

Der arbejder til dagligt ca. 400 medarbejdere i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Vi er fordelt på hovedkontoret i København, et lokalkontor i Augustenborg samt syv regionale afdelinger der udfører fysisk og administrativ fiskerikontrol. Den regionale fiskerikontrol er placeret på lokationer i Frederikshavn, Nykøbing Mors, Nymindegab, Kolding, Ringsted, Randers og Rønne – og på vores tre fiskerikontrolskibe: "Nordsøen", "Havørnen" og "Havternen".

På de næste sider kan du læse om fiskerikontrollens arbejde i 2023. Vi fortæller om syv udvalgte kontrolområder i kapitel 2, og i kapitel 3 kan du se data for den udførte kontrol.

God læselyst
Kenneth Joensen, direktør

Ligesom i de forgangne år har fiskeriet i Danmark i 2023 været præget af efterdønningerne af Storbritanniens udtræden af EU, som har skabt stor usikkerhed for fiskeriet. Danske fiskere har som følge af Brexit oplevet et mærkbart kvotetab. Oveni dette er dansk fiskeri stadigvæk udfordret af de højere brændstofpriser, som krigen i Ukraine har medført.

Ved udgangen af 2023 fremlagde Fiskerikommisjonen sin endelige rapport. Kommisjonen blev i sin tid nedsat som konsekvens af Brexit med det formål at komme med forslag til løsninger på fiskeriets strukturelle, økonomiske og miljømæssige udfordringer efter Brexit. I rapporten kommer Fiskerikommisjonen med 17 konkrete anbefalinger til, hvordan dansk fiskeri kan fungere på almindelige markedsvilkår og sikre et mere økonomisk effektivt fiskerierhverv, som samtidig har den mindst mulige negative påvirkning på økosystemet og klimaet.

Rapporten kan læses på [ministeriets hjemmeside](#)

2023 var også året, hvor 1,2 mia. kr. i brexithjælp blev udbetalt til dansk erhvervsfiskeri og fiskeindustri. Midlerne, der kom fra EU's brexittilpasningsreserve, havde til formål at afbøde de negative konsekvenser som Brexit har medført for den danske fiskeribranche.

Danske fiskere havde også i 2023 mulighed for at ansøge om støtte til ophugning af fiskerfartøjer. Her blev der udbetalt støtte til ejerne af i alt 28 fiskefartøjer. Formålet med ophugningsstøtten er at reducere fiskerikapaciteten, så den passer til de nye reducerede fiskerimuligheder for danske fiskere som følge af Brexit.

Derudover trådte der nye krav til indberetning af tabte fiskeredskaber i kraft i 2023. Der har i flere år været EU-krav om dette til erhvervsfiskere, og med det nye nationale krav, er det rekreative fiskeri også omfattet. Formålet er at skabe overblik over omfanget af de mistede redskaber, samt hvilke typer af redskaber, der er mistet og positionen. Endvidere kan Landbrugs- og Fiskeristyrelsen anvende indberetningerne til identifikation i forbindelse med sin kontrolvirksomhed.

Kapitel 1. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen som kontrolmyndighed

1.1 Effekt- og risikobaseret fiskerikontrol

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrol af erhvervsfiskeriet tager udgangspunkt i en såkaldt effekt- og risikobaseret kontrolmodel. Dette indebærer, at kontrolindsatsen målrettes de områder, hvor der har været konstateret manglende regelefterlevelse. Der fastsættes årligt en række kontrolmål med det formål at øge regelefterlevelsen i erhvervet. Der er tale om henholdsvis vedligeholdelsesmål for områder hvor der allerede er en høj grad af regelefterlevelse, og reduktionsmål for områder hvor styrelsen har registreret en lavere grad af regelefterlevelse. Kontrolindsatsen på et område med reduktionsmål vil typisk blive styrket i forhold til det foregående år. Kontrolindsatsen er på den måde adfærdsregulerende og skal sikre en større regelefterlevelse hos fiskerne, så Danmark derved overholder nationale såvel som EU-regler på fiskeriområdet. Derudover bliver der hvert år iværksat kampagner på områder, hvor man har en formodning om manglende regelefterlevelse. Hvis en kampagne viser, at der er en lav grad af regelefterlevelse, vil det som udgangspunkt betyde, at der tilføjes nye mål i kontrolplanen.

Udover dette er en række fiskerier i Nordsøen, Østersøen, Skagerrak og Kattegat samt farvande vest for Storbritannien, Frankrig mv. omfattet af et særligt kontrol- og inspektionsprogram (SCIP), hvor der i EU-reglerne er specifikke krav til kontrolindsatsen. En del af kontrolindsatsen vedr. SCIP finansieres af tilskudsmidler fra Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF).

1.2 Landingsforpligtelsen

Landingsforpligtelsen er en af hjørnestenene i EU's fælles fiskeripolitik, og betyder at man i modsætning til tidligere ikke må smide uønskede fangster overbord. Fra 2019 har landingsforpligtelsen omfattet alle de arter, hvor der er fastsat en kvote for, hvor meget der må fanges. Landings-

forpligtelse betyder, at fartøjerne skal tage alle fangster af kvoterede arter, og alle fisk under mindstemålet med i land. Fangsten skal indberettes og afskrives på kvoten for arten.

Formålet med landingsforpligtelsen er at få fiskerne til at fiske mere selektivt, det giver mindre bifangst og fangst af færre fisk under mindstemålet. Der er fastsat regler om mindstemål på fisk, for at sikre at der fanges færre ungfisk. Dermed når fisken at gyde før den fanges, hvilket er vigtigt for at opretholde bestandene. Det er desuden vigtigt, at ungfisk registreres som fangst under mindstemålet, da disse oplysninger indberettes til EU og anvendes, når der skal tages stilling til kvoterne for de kommende år. Kvoterne forhandles hvert år i december i forbindelse med rådsmødet, hvor ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri deltager.

En anden årsag til landingsforpligtelsen er, at få fisk overlever, når de først har været fanget. Med landingsforpligtelsen, får man altså et mere korrekt billede af fiskeriets påvirkning af bestandene, hvilket både giver en mere korrekt kvoteafskrivning, og dermed bidrager det også til, at fiskeriet bliver mere bæredygtigt.

Landingsforpligtelsen er på den baggrund et vigtigt redskab til at efterleve de fælles europæiske mål og regler på fiskeriområdet og dermed også et vigtigt kontrolområde for Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Landingsforpligtelsen kontrolleres bl.a. ved Last Haul, og har også været central for forsøgsfiskeri med kamera, hvor man monitorerer fangstsammensætningen og i hvilket omfang, der bliver smidt fisk ud.

Kapitel 2. Udvalgte kontrolområder

I dette afsnit kan du læse om udvalgte typer af kontrolaktiviteter, som Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udfører. Flere kontrolaktiviteter bidrager til, at der ikke fanges for mange eller for unge fisk. Visse typer af kontrol har fokus på, at der ikke fiskes i områder med forbud mod fiskeri, eller forbud mod fiskeri med særlige redskaber. Du kan også læse om tilladelser til forsøgsfiskeri, der bidrager til udvikling af fiskeriet.

2.1 Realtidslukninger

Det er vigtigt at beskytte ungfisk, fordi vi skal beskytte de næste generationer af fisk og fiskeri. For at beskytte ungfisk anbefaler EU, at medlemslandene ved særlige forhold lukker et fangstområde midlertidigt. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen anvender denne type af lukninger, og der sker i løbet af året periodevis lukninger (RTC/Real Time Closures) af områder med høje forekomster af ungfisk i Nordsøen og Skagerrak. Det sker for arterne torsk, kuller, sej og hvilling i Nordsøen og Skagerrak samt for dybvandsrejer i Skagerrak.

Lukninger af havområderne sker på baggrund af kontrol af fartøjers fangst-sammensætning, hvilket er en kontrol, der udføres til søs, hvor kontrollen vejer, måler og sorterer fangsten i arter. Ved overskridelse af mængden af ungfisk eller ved overskridelse af mængden af dybvandsrejer under 14,8 mm, lukkes et område rundt om fangstpladsen for fiskeri i en periode. I demersalt fiskeri lukkes et område på minimum 50 kvadratsømil i 21 dage, mens der i dybvandsrejefiskeriet lukkes et område på maksimalt 50 kvadratsømil i 14 dage.

I 2023 foretog Landbrugs- og Fiskeristyrelsen 38 prøver, der resulterede i 22 lukninger af det demersale fiskeri. For dybvandsrejser blev der foretaget fire prøver, og det førte til en lukning.

2.2 Last Haul

En stadig vigtig del af kontrollen til søs er den såkaldte Last Haul-kontrol. Last Haul betyder *sidste træk*, og er en kontrol af den fangst, der kom ombord på fartøjet, sidste gang man trak fangstredskabet ombord. Med Last Haul kontrolleres det, at fartøjerne overholder landingsforpligtelsen og ikke smider uønskede fangster over bord. Når der ses bort fra observatør- eller kamera-overvågning af fiskeriet, er Last Haul den mest effektive metode til at kontrollere overholdelsen af landingsforpligtelsen.

Kontrollen foregår således, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrollører, ved en kontrol til søs, går ombord på et fiskefartøj og overværer indhalingen af en given fangst. Efterfølgende sorterer og opgør kontrollen størrelsesfordelingen af fangsten, herunder andelen af fisk under mindstemålet. Er der store afvigelser mellem andelen af fisk under mindstemålet i den fangst, der blev kontrolleret og den fangst, fartøjsføreren har registreret i fartøjets logbog, er det en indikation på, at landingsforpligtelsen ikke overholdes.

Der fastsættes årligt konkrete måltal for Last Haul-kontroller. I 2023 blev der foretaget i alt 150 af disse kontroller svarende til et kontroltryk på 0,69 pct. Måltallet for 2023 var på 0,7 pct. Målet for 2023 var derfor meget tæt på at være opfyldt.

Derudover bliver der foretaget opfølgninger på de Last Haul-kontroller, der indeholder fisk under mindstemålet, og som ifølge reglerne skal ilandbringes. Denne type kontrol foregår på land, da det netop skal kontrolleres, at fisken bliver landet og landingsforpligtelsen overholdes. Måltallet for denne kontrol i 2023 var på 20 pct. Der blev udført 65 opfølgende kontroller, hvilket svarer til 55 pct.

2.3 Kameradokumenteret fiskeri

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har siden 2021 gennemført projekter med kameradokumentation i fiskeriet. I 2023 gennemførte styrelsen fire kamera-projekter. Det største var kameraprojektet i Kattegat og omfattede 73 fartøjer. Sideløbende med kameraprojektet i Kattegat stod styrelsen for kameradokumentationen for tre forsøgsfiskerier i Østersøen, hvor krav om kameradokumentation indgik som vilkår for adgang til forsøgstilladelse. I alt varetog styrelsen kameradokumentation på 76 fartøjer fordelt på fire projekter i 2023.

Formålet med kameradokumentation i Kattegat er at indsamle data om jomfruhummerfiskeriet, herunder særligt bifangsten af torsk og overholdelsen af landingsforpligtelsen, samt at vurdere elektronisk monitorering som kontrol-instrument.

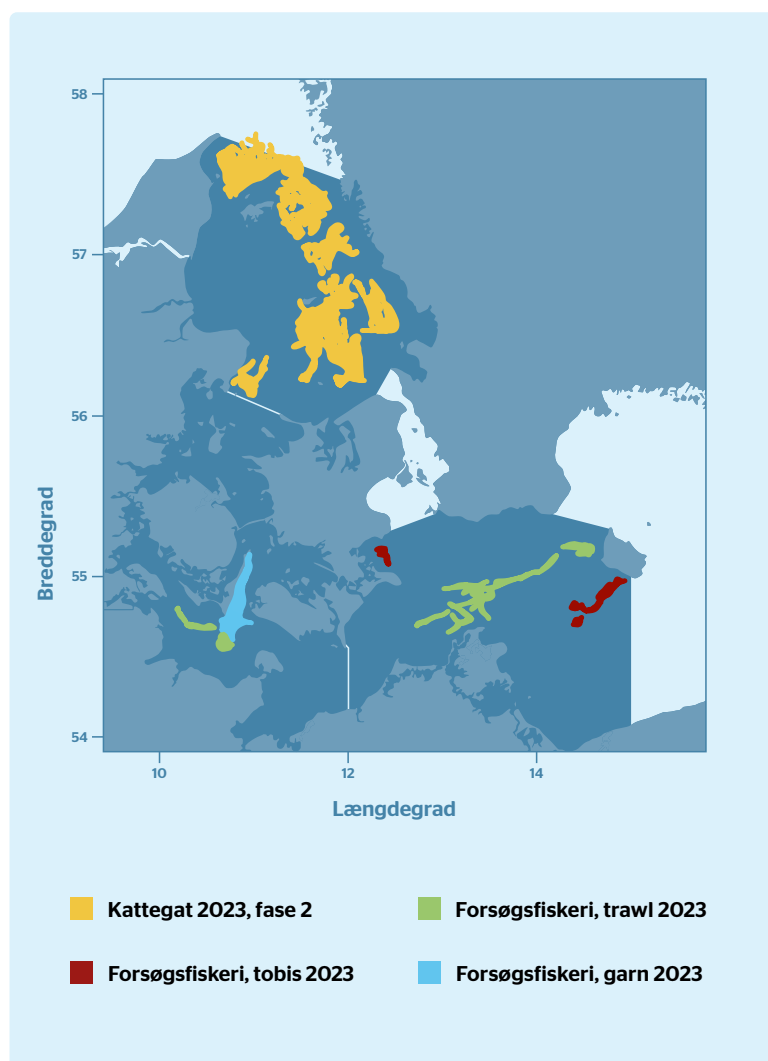
På baggrund af kameradokumentation får Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kendskab til i hvor høj grad fiskeriet overholder landingsforpligtelsen, og samtidig anvendes Landbrugs- og Fiskeristyrelsens data fra kameraprojekter også til forskningsmæssige formål, herunder projekter med mere selektive redskaber og nye fiskerimuligheder i et havmiljø, der er under forandring.

I korte træk fungerer kameradokumentation ved, at der installeres et kamerasystem bestående af en kontrolboks (computer), sensorer, GPS, GSM-antenne, og kameraer på de relevante fartøjer. Kontrolboksen håndterer sensor- og kameradata, hvilket lagres ombord og kan videresendes online. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udtager stikprøvekontrol af fangstrejser, hvor sensor- og kameradata gennemses og sammenholdes med fiskernes egen registrering af fangsten. Det undersøges altså, om der er angivet den korrekte mængde fisk i fangsten, og om der smides fisk ud, der er omfattet af landingsforpligtelsen, det kan bl.a. dreje sig om fisk under mindstemålet. En mere detaljeret gennemgang af Landbrugs- og Fiskeristyrelsens håndtering af kameradokumentation findes i de to evalueringsrapporter fra henholdsvis 2021 og 2023 for kameraprojekt Kattegat. Rapporterne findes på [Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside](#). Frem til nu har formålet med kameradokumenteret fiskeri været vejledende kontrol og ikke til sanktion af fiskeriet.

Nedenstående kort viser, hvor Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har foretaget gennemsyn af data fra fartøjers kamerasystem i 2023, samt hvilket kameraprojekt gennemsynene var del af.

Figur 1

Oversigt over fiskeriaktiviteter, som Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har gennemgået kameradata fra i 2023. Farven for fiskeriaktivitet angiver, hvilket af styrelsens kameraprojekter, som fiskeriaktiviteten var del af

Nedenstående tabel viser antallet af fartøjer, fangstrejser og træk, hvor Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har foretaget gennemsyn af kameradata for henholdsvis det obligatoriske kameraprojekt i Kattegat og de tre forsøgsfiskerier i Østersøen i 2023.

Tabel 1

Antallet af fartøjer, fangstrejser og fiskeriaktiviteter, som Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har gennemgået i 2023

Projekt	Sete fartøjer	Sete fangstrejser	Sete fiskeriaktiviteter
Kameraprojekt i Kattegat	68	193	387
Forsøgsfiskerier i Østersøen	4	76	145

2.4 Forsøgsfiskeri

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udsteder også tilladelser til forsøgsfiskeri med det formål at udvikle og dokumentere innovative tiltag i dansk fiskeri. Det er igennem disse tilladelser, at man kan teste nye typer af redskaber, og dokumentere forhold, der er med til at fremtidssikre og udnytte marine ressourcer på en bæredygtig måde.

Forsøgsfiskerierne har i mange tilfælde bidraget positivt til udviklingen af nye redskaber, samt forbedring og tilpasning af eksisterende redskaber. Med denne udvikling af redskaberne har man bl.a. kunnet dokumentere en reduceret bifangst og dermed bidraget til et mere skånsomt fiskeri.

Forsøgsfiskeri efter nye målarter som f.eks. fjæsing har også vist, at det er muligt at bedrive et meget rent og effektivt fiskeri. Forsøgsfiskeriet efter fjæsing har samtidig bidraget med data til en kommende bestandsvurdering på arten. På den baggrund kan man tage stilling til, om der fremover bør være kvote på arten, der i dag er ukvoteret.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har i 2023 modtaget i alt 46 ansøgninger om tilladelse til forsøgsfiskeri i saltvand med videnskabeligt, miljømæssigt eller fiskeplejemæssigt formål. Dermed fortsætter interessen og stigningen i antallet af ansøgninger. styrelsen har udstedt 38 tilladelser til forsøgsfiskeri af varierende typer, hvor hovedparten af disse har fokus på redskabsudvikling og dokumentation. Ansøgerne spænder bredt fra universiteter til enkeltpersoner, kommuner, fiskeriorganisationer, konsulentfirmaer m.m.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har i 2023 og de to foregående år udstedt følgende tilladelser til forsøgsfiskeri.

Tabel 2

Udstedte forsøgsfiskeritilladelser for perioden 2021 til 2023

Årstal	Antal udstedte tilladelser
2021	38
2022	29
2023	20

På en del af de tilladte forsøgsfiskerier har ansøger i forbindelse med ansøgningen selv søgt om monitorering af forsøgsfiskeriet med kameradokumentation. I andre forsøgsfiskerier har styrelsen grundet særlige forhold i fiskeriet indgået aftale med ansøger om kameradokumentation som et vilkår i deres tilladelse til forsøgsfiskeri.

Muligheden for kameradokumentation af forsøgsfiskerierne har bidraget til ny viden og erfaring for både projektholdere og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

I et kontrolmæssigt perspektiv har Landbrugs- og Fiskeristyrelsen også opbygget erfaring med at sammenstille kameradata med landingserklæringer, hvorved fiskernes egen-registrering verificeres. Dette giver et mere robust datagrundlag for forsøget samtidig med, at der foreligger et udviklingspotentiale for anvendelse af kameradokumentation til verificering af egen-registrering. Det er et udviklingspotentiale, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen skal se på fremadrettet ift. det kommende krav om kameradokumentation fra 2028 jf. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2023/2842 af 22. november 2023.

2.5 Ålekampagne

Der er fortsat en meget kritisk situation for den europæiske ål, og i 2023 indførte EU to gange forbud mod erhvervsfiskeri af ål i Østersøen, Kattegat og Skagerrak af tre måneders varighed. I Danmark er der desuden indført et totalforbud mod rekreativt fiskeri af ål i saltvand.

Når ålen udklækkes i Sargassohavet, starter den sin vandring som ålelarve og senere glasål med Golfstrømmen til Europa og Nordafrika. Dette antal er over de seneste årtier faldet markant, og ålen betegnes i dag som akut truet art. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har et tæt samarbejde med DTU Aqua, der udarbejder data for ålebestanden. Ifølge DTU Aqua udgør mængden af glasål, der ankommer til de danske kyster, i dag kun mellem én og fem procent af det niveau, som fandtes i perioden fra 1960 til 1979.

En ting er, at der kommer få antal glasål til de danske kyster, men der er også forhold, som hindrer ålens udbredelse i danske ferskvandsområder. Det gælder f.eks. dæmninger, vandmøller og inddæmmede landbrugsjord. Disse forhindringer vanskeliggør ålens muligheder for at vandre frit, og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kontrollerer løbende, at kravet til fri passage for ålen overholdes. Der er krav om, at alle vandforhindringer skal udstyres med et ålepass, der er en lille passage beregnet til, at ålen kan passere frit og fortsætte sin vandring ud i de forskellige vandsystemer.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen iværksatte i 2023 to kontrolkampagner rettet primært mod det rekreative ålefiskeri, med det formål at sikre, at totalforbudet mod ålefiskeri i saltvand blev overholdt. Det primære fokus var på totalforbuddet mod rekreativt ålefiskeri, men erhvervsfiskeriet blev også kontrolleret, herunder landinger, åletilladelser og åleredskaber. For redskaberne kontrolleres det bl.a., at der er installeret vinduer, så ålene kan slippe ud igen. De to kontrolkampagner løb fra hhv. 1. maj til 18. juni 2023 og fra 11. september til 22. oktober 2023.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens regionale kontrol udførte kontrolsejladser under begge kontrolkampagner ud fra en risikobaseret tilgang. Udover sejladserne var der også øget fokus på transportkontrol, hvor det blev kontrolleret, at fritidsfiskere ikke ilandsatte ål eller transporterede ål ulovligt. Slutteligt blev der ført kontrol med, at erhvervsfiskere og fritidsfiskere ikke bruger ulovlige fiskeredskaber.

Der er under de to ålekontrolkampagner udført i alt 121 kontrolsejladser med kontrol af redskaber til fiskeri af ål. På baggrund af de mange kontrolsejladser, er det Landbrugs- og Fiskeristyrelsens konklusion, at der fortsat er et bekymrende antal fiskere, der enten bevidst eller ubevidst bryder reglerne for ålefiskeri i danske farvande.

2.6 Valid - Analyse og validering af fiskeridata

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen gennemfører administrativ krydskontrol af en række oplysninger om fiskeriet via et automatiseret valideringssystem, der kaldes VALID. Formålet med valideringssystemet er at kunne fastslå, om der er uoverensstemmelser, fejl og/eller mangler oplysninger i de data, vi modtager fra fiskerne om deres fiskeri.

Fiskeri er et område, hvor der genereres mange data. Styrelsen modtager således data om, hvor fiskeriet sker, hvornår det sker, hvad der fanges, og hvilken type redskaber der fiskes med samt, hvad der landes og omsættes. Disse data krydstjekkes og tjekkes bl.a. op imod de tilladelser, som er givet til de enkelte fartøjer.

VALID-kontrollen bidrager til:

- At styrelsen får så pålidelige fangstdata som muligt fra danske fartøjer, og fangsten dermed bliver afskrevet så korrekt som muligt på de danske kvoter.
- At styrelsen kan levere så valide data som muligt om dansk fiskeri til vores interessenter. Det gælder således også fangstdata, der anvendes til rådgivning om de kommende års kvoter.
- Færre fejl på de data, der bliver leveret fra erhvervet, ved at erhvervet bliver gjort opmærksom på fejl.

Det har siden 2014 været et EU-krav, at EU-lande har et elektronisk system, der samkører og krydstjekker fiskeridata. En række krydskontrolopgaver i VALID er således obligatoriske jf. EU-lovgivningen på området. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har derudover tilføjet en række krydskontroller over årene, der vurderes at have væsentlig kontrolmæssig betydning, f.eks. kontrol af, om Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har modtaget logbog for alle fangstrejser.

2.7 Internationalt samarbejde, herunder JDP-kampagner

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen deltager i internationalt samarbejde med både 3. lande som f.eks. Storbritannien og Norge samt EU-medlemslandene. Det sker bl.a. gennem det Europæiske Fiskerikontrolagentur (EFCA), der er oprettet i 2005. Agenturet ligger i Vigo, Spanien, og har ca. 70 ansatte.

Formålet med arbejdet gennem EFCA er en fælles koordinering af medlemsstaternes fiskerikontrol, for at sikre overholdelsen af den fælles europæiske fiskeripolitik og en ensartet håndhævelse på tværs af EU. Det gælder særligt fiskeripolitikens mål om, at de gældende bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger overholdes, samt at aktiviteterne i fiskeri- og akvakultursektoren er bæredygtige i fremtiden.

De enkelte medlemsstater skal udarbejde et specifikt kontrol- og inspektionsprogram (SCIP) for fiskeri af arter, som 1) er omfattet af en flerårig plan for, hvordan artens population kan opretholdes på et bæredygtigt niveau, 2) arter som omfattet af landingsforpligtelsen og 3) arter som er omfattet af de særlige regler for pelagisk fiskeri. SCIP skal indeholde en årlig risikovurdering, som skal indeholde en vurdering af sandsynligheden for, at der sker overtrædelser af den fælles fiskeripolitik, og hvilken betydning en eventuel overtrædelse har for bestanden.

Målsætningen med SCIP er at sikre en ensartet og effektiv kontrol på tværs af EU. For at understøtte dette, indgår de enkelte medlemsstater i fælles kontrolindsatser under EFCA.

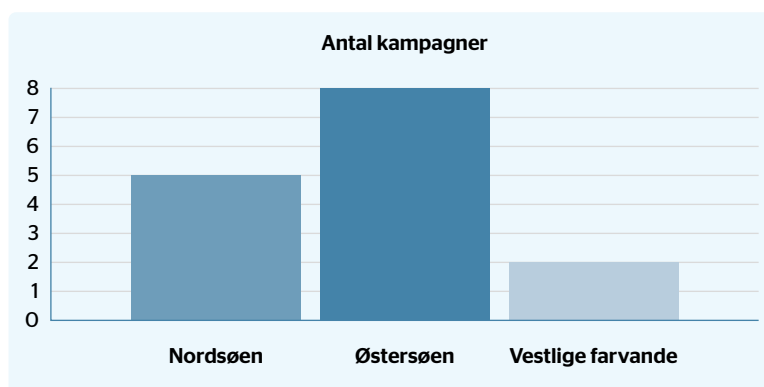
De enkelte medlemsstater sender den årlige risikovurdering til EFCA, hvorefter der udarbejdes fælles regionale risikovurderinger i EU på farvandsniveau. Risikovurderingen anvendes til planlægning af EFCA kontrolindsatser, der udføres med deltagelse fra medlemslandene i de relevante farvandsområder. I Joint Deployment Plans (JDP) indgår specifikke kontrolkampagner, som kystmedlemsstaterne bidrager til i form af kontrollørudvekslinger, kontrol med egne fartøjer samt farvandsovervågning med drone eller fly.

Danmark har en stor fiskerflåde, som fisker i mange forskellige farvande bl.a. Nordsøen, Østersøen, Vestlige farvande og Nordatlanten. Derfor indgår og bidrager Danmark til EFCA's kontrol af fiskeriet i disse områder.

Nedenstående figur viser det antal af kampagner under JDP, som Landbrugs- og Fiskeristyrelsen i 2023 deltog i fordelt på farvandsområde.

Figur 2

JDP-kampagner i 2023

Derudover deltog Landbrugs- og Fiskeristyrelsen i en kontrolekspedition i Nordatlanten med et af styrelsens kontrollørfartøjer.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen deltager, som nævnt, med udvekslinger af kontrollører og øvrige fageksperter til 3. lande, EFCA samt andre EU-medlemslande med henblik på at sikre erfaringsudveksling, samt at sikre en ensartet kontrol på tværs af farvande. Nedenstående tabel viser antallet af udvekslinger, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen havde i 2023 til andre EU-medlemslande, 3. lande samt til EFCA. Under disse udvekslinger indgår kontrollørerne som en del af kontrolteamet i det land, der udveksles til.

Tabel 3

Udveksling af kontrollører i 2023

	EFCA	EU medlemslande	3. lande
Danske udvekslinger	5	7	2
Udenlandske udvekslinger til Danmark		7	

Kapitel 3. Fakta om fiskerikontrol i 2023 (nøgletal)

3.1 Kontrol med erhvervsfiskeriet

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har i 2023 udviklet og introduceret et nyt kontrolkoncept, som gælder for alle enheder i fiskerikontrollen. Det er bl.a. indført for, at kontrollen kan møde de forandringer, der sker i fiskeriet, herunder særligt det forhold, at antallet af konsumlandinger er faldet med over 20 pct. fra 2021 til 2023. Dette afspejler styrelsens kontroldata generelt for 2023, hvor antallet af kontroller overordnet ligger lavere i 2023 end i de to foregående år. Derudover har styrelsen i 2023 anvendt ressourcer på færdiguddannelse af et nyt hold fiskerikontrollører, hvilket har betydet færre ressourcer til den fysiske landingskontrol.

3.1.1. Mængder af fisk landet i danske havne

Danske og udenlandske fartøjer landede 749.327 ton fisk i danske havne i 2023. Dermed ligger de samlede mængder højere end i både 2021 og 2022. Når man kigger på, hvilke typer af fisk og landinger, der er tale om, er mængderne af fisk til konsum faldet, mens mængderne af fisk til industriformål (fiskemel og olie) er steget. Udenlandske fartøjer stod i 2023 for lidt over 40 pct. af de samlede landede mængder fisk.

Tabel 4

Samlede landede mængder i danske havne

År	Tons
2021	711.216
2022	640.975
2023	749.327

Tabel 5

Samlede landede mængder
i danske havne til konsum

År	Tons
2021	216.333
2022	219.121
2023	189.072

Tabel 6

Samlede mængder landet
i danske havne til industri

År	Tons
2021	494.883
2022	421.854
2023	560.255

3.1.2 Kontrol af konsumfiskeriet

Det danske konsumfiskeri består af både demersale og pelagiske arter. Her består de demersale arter af primært rødspætter, torsk, sej, kuller, jomfruhummer og rejer. De pelagiske konsumlandinger består primært af sild og makrel.

Der blev i 2023 landet 189.072 tons konsumfisk, hvoraf de 110.732 tons bestod af de pelagiske arter sild og makrel.

Der blev i 2023 udført 1.329 kontroller af konsumlandinger. Der blev udført 312 kontroller til søs og 1.017 i land.

Tabel 7

Antal af kontroller set i forhold til
antal konsumlandinger
(demersale og pelagiske arter,
samt muslinger) landet i danske
havne

	2021	2022	2023
Antal konsumlandinger	56.193	47.495	43.197
Kontrol til søs og på land	2.534	2.061	1.329
Kontrollfrekvens	4,5%	4,3%	3,1%

Kontrollfrekvensen ligger, som nævnt oven for, lavere i 2023 end de to foregående år, som bl.a. kan tilskrives, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har omstillet kontrollen til førnævnte nye kontrolkoncepter.

3.1.3 Kontrol af det pelagiske fiskeri

Det pelagiske fiskeri består primært af arter, der lever i stimer i vandsøjlen, som sild, makrel, blåhvilling og hestemakrel. Nogle af de pelagiske arter fiskes til konsum – det vil sige som spise-fisk, og andre anvendes til fiskemel og fiskeolie m.m. I 2023 var der 508 pelagiske landinger, og der blev gennemført fysisk kontrol af 38 landinger svarende til 7,5 pct. af alle pelagiske landinger.

Der er særlige EU-krav til kontrollen af det pelagiske fiskeri. Det betyder, at landinger på ti tons og derover af de ovennævnte pelagiske arter skal kontrolleres således, at mindst 7,5 pct. af landede mængder af hver art og mindst 5 pct. af landingerne skal kontrolleres fuldt ud. Kontrolpersonalet følger på den måde landingen fra start til slut.

Som det fremgår af tabel 8 er alle EU-krav i 2023 til det pelagiske fiskeri overholdt.

Tabel 8

Kontrol af det pelagiske fiskeri

	2021		2022		2023	
Art	EU-fastsatte krav til kontrol					
	5% af antal landinger	7,5% af den landede mængde	5% af antal landinger	7,5% af den landede mængde	5% af antal landinger	7,5% af den landede mængde
	Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrollerede mængder i procent					
Blåhvilling	10,6	10,9	9,1	8,7	10,3	8,4
Hestemakrel	10,0	29,7	10,8	2,9*	8,8	40
Makrel	10,6	9,2	6,6	13,4	5,1	21,7
Sild	10,8	10,1	9,2	8,6	7,2	10,2

*Hestemakrel er typisk landet som bifangst, og derfor kan det være svært at opnå kravene til mængden, hvilket var tilfældet i 2022.

3.1.4 Kontrol af industrifiskeriet

Industrifiskeriet omfatter arter som tobis, brisling, blåhvilling og sperling. Industrielandinger anvendes primært til fiskemel og fiskeolie og er ikke tiltænkt som spisefisk (menneskeligt konsum).

I 2023 blev der landet 560.255 tons fisk fordelt på 1.700 landinger til industriformål.

Tabel 9

Udviklingen i antallet af industrielandinger og landede mængder fra 2021 til 2023

	2021	2022	2023
Antal industrielandinger	1.530	1.557	1.700
Samlet landet mængde	494.883	421.854	560.255

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har tidligere udført kontroller af industrielandinger til søs og i havn. Kontrollen med de usorterede industrielandinger foregår som en audit af opkøberens udtagning af de prøver, der anvendes til fastsættelse af artssammensætningen i den usorterede last. Danmark indførte i 2020 en prøvetagningsplan for landinger af usorterede laster til industri. Resultatet af modtagerens/opkøberens prøveudtagning skal anvendes til udarbejdelse af afregningen til fartøjet, ligesom resultatet af fartøjsføreren skal anvendes til udarbejdelse af landingserklæringen. Afregningen anvendes som baggrund for afskrivning på de respektive kvoter.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udførte 160 fysiske audits af industrifiskeriet i 2023, hvor man overværede opkøberens prøvetagning på industrielandinger, hvilket svarer til et kontroltryk på 9,4 pct. Kontrolmålet for 2023 var 9%, og blev derfor opfyldt.

3.1.5 Kontrol af udenlandske fartøjer

I 2023 landede udenlandske fartøjer i danske havne 2.635 gange, og de landede 320.557 ton fisk. Det er mere end i 2022, men mindre end i 2021, hvor de udenlandske fartøjer landede 336.948 ton. Der er forskel på hvilke nationer, der har flest landinger og hvilke, der lander de største mængder. Tyskland var den nation, hvorfra der var flest fartøjer med landinger, men var ikke iblandt de tre nationer, der landede de største mængder fisk i danske havne. De tre nationer, der har landet de største mængder eller har haft flest landinger, fremgår neden for.

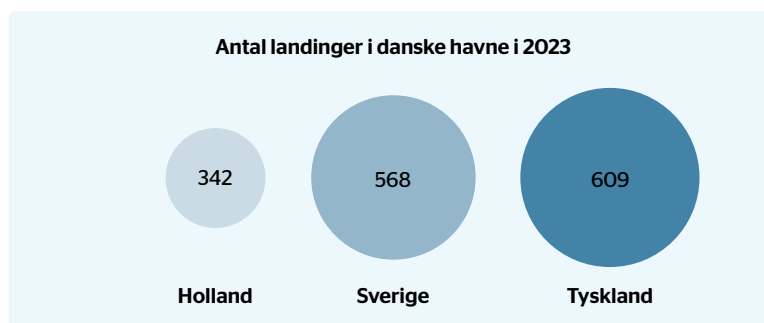
Tabel 10

De tre nationer med de største landinger i danske havne i 2023 fordelt på vægt

Fartøjsnation	Ton fisk landet i danske havne i 2023
Storbritannien	51.336 ton
Norge	55.324 ton
Sverige	96.912 ton

Figur 3

De tre nationer med flest landinger i danske havne i 2023

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udførte kontrol i havne og til søs med udenlandske fartøjer 255 gange i 2023. Det svarer til en kontrolfrekvens på 9,7 pct. og kontrolfrekvensen for 2023 ligger dermed helt på linje med de foregående år.

Tabel 11

Kontrol af udenlandske fartøjer (EU- og 3. lande)

Kontrolfrekvens på udenlandske fartøjer	2021	2022	2023
	9,6 pct.	9,5 pct.	9,7 pct.

3.1.6 Real Time Closures

På baggrund af Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrol med mængder af ungfisk i fartøjers fangst, indfører styrelsen i løbet af året periodevise lukninger RTC (Real Time Closures) af områder med høje forekomster af ungfisk. Det sker for arterne torsk, kuller, sej og hvilling i Nordsøen og Skagerrak samt dybvandsrejer i Skagerrak.

Tabel 12

Real Time Closures for det demersale fiskeri og rejefiskeriet

	2022	2023
Antal prøver demersalt i Nordsøen og Skagerrak	39	38
Antal lukninger	12	22
Antal prøver for dybvandsrejer i Skagerrak	5	4
Antal lukninger	2	1

3.1.7 Last Haul

I 2023 har Landbrugs- og Fiskeristyrelsen 150 gange udført Last Haul ombord på danske fartøjer. Tallet ligger en del lavere end i 2021. Faldet i antallet af Last Haul afspejler bl.a., at der generelt er en nedgang i antallet af konsumlandinger, og at der fortsat er store områder i Østersøen, der er lukket for fiskeri.

Tabel 13

Fordeling af antal udførte Last Haul kontroller

	2021	2022	2023
Nordsøen, Skagerrak og Kattegat*	135	139	114
Østersøen	64	28	36
Sum	199	167	150

* Der ligger en beslutning om at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen ikke udfører Last Haul kontrol på kamerafartøjer i Kattegat, da dette fiskeri betragtes som fuldt overvåget.

3.1.8 Kontrol af fartøjers motorkraft

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har foretaget en gennemgang af forvaltningen af motorkraftsområdet, som er offentliggjort ultimo juni 2024. Af gennemgangen fremgår det, at Landbrugs- og Fiskeristylens prøvetagningsplan for 2022-23 blev planlagt, men at disse ikke kunne gennemføres bl.a. pga. vejrliget. Prøvetagningsplanen for 2022-23 havde en kontrolpopulation på 35 fartøjer, men der blev kun udført kontroller i 2022. Ultimo 2023 blev det besluttet at foretage et midlertidigt stop af kontrollen. Gennemgangen blev udarbejdet på baggrund af offentlig kritik af indsatsen, og der arbejdes i øjeblikket på relevant opfølgning. Rigsrevisionen undersøger endvidere området.

3.2 Kontrol med det rekreative fiskeri

Rekreativt fiskeri er lystfiskeri (fiskeri med fiskestang) og fiskeri udført af fritidsfiskere med redskaber som garn og ruser. Der må kun fiskes til eget forbrug, og man må ikke omsætte fisken.

Rekreativt fiskeri kræver, at man indløser fisketegn. Lystfiskere kan indløse tegn på dags-, uge- eller årsbasis – og et fritidsfiskertegn kan kun indløses på årsbasis. Der blev i 2023 indløst i alt 196.158 lystfiskertegn og 24.572 fritidsfiskertegn. Tallet for lystfiskertegn dækker over årstegn, ugetegn og dagstegn tilsammen.

Kontrollen med det rekreative fiskeri består bl.a. i kontrol af, om fisketegnet er betalt, om de forskellige regler for redskabsbegrænsninger overholdes samt, om der fiskes i de zoner og perioder, hvor der er forbud mod fiskeri. Når lystfiskere eller fritidsfiskere fisker med ulovlige redskaber, eller i områder med forbud, fører det til en overtrædelsessag. Når kontrollen opdager redskaber, der ikke er mærket med ejeroplysninger (som loven kræver), tager kontrollen redskaberne i bevaring. I de tilfælde, kan der ikke føres en sag om overtrædelse.

Som det fremgår af nedenstående tabeller, ligger kontroltrykket i det rekreative fiskeri lavere i 2023 end i de to foregående år. Det skyldes bl.a. løbende uddannelse af nye kontrollører, samt at styrelsen har prioriteret EU's kontrolmål for erhvervsfiskeriet.

Tabel 14

Kontrol med fisketegn i 2021-2023

	2021	2022	2023
Lystfisker	3.068	2.130	1.931
Fritidsfisker	1.386	1.052	761

Tabel 15

Kontrol med det rekreativt fiskeri
2021-2023

	2021	2022	2023
Antal redskabskontroller	4.378	3.375	1.949
Antal redskaber taget i bevaring	970	1.060	587*

*Redskaber taget i bevaring er redskaber, hvor der ikke fremgår ejeroplysninger. Tallet omfatter også redskaber taget i bevaring i forbindelse med ålekampagne.

3.2.1 Anmeldelser

Borgere har mulighed for at anmelde formodet ulovligt fiskeri til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Dette gøres enten via styrelsens hjemmeside eller ved at kontakte en af styrelsens afdelinger rundt om i landet. Anmeldelserne bliver registreret og indgår i planlægningen af kontrolindsatsen på det rekreative fiskeri. Det er ikke alle anmeldelser, hvor det efterfølgende er muligt at kontakte anmelderen.

Tabel 16

Anmeldelser fra borgere om
formodet ulovligt fiskeri fra
2021 til 2023

	2021	2022	2023
Anmeldelser	910	882	859
Kontaktbare	614	619	642
Kontaktet	510	529	549

3.2.2 Kontrol af ålefiskeriet

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen iværksatte i 2023 to kontrolkampagner rettet primært mod det rekreative ålefiskeri, herunder det indførte landingsforbud af ål fra saltvand. I den første kontrolkampagne blev der udført 58 kontrolsejladser. I den anden kampagne blev der udført 63 kontrolsejladser.

Fokus under kampagnerne var på ålefiskeri og kontrol af redskaber anvendt til ål.

Tabel 17

Kontrol af redskaber fordelt på type
af fiskere under ålekampagne 1

Type fisker	
Bierhvervsfisker	2
Erhvervsfisker	21
Fritidsfisker	159
Lystfisker	7
Ukendt	49
Andet	31
Total	269

Tabel 18

Kontrol af redskaber fordelt på type af fiskere under ålekampagne 2

Type fisker	
Bierhvervsfisker	4
Erhvervsfisker	4
Fritidsfisker	116
Lystfisker	3
Ukendt	62
Andet	9
Total	198

* Ukendt dækker over, at kontrollen har fundet redskaber uden mærkning med ejer, og disse redskaber tages i bevaring. De er ikke konfiskeret, da det ikke har været muligt at afgøre om der var tale om ulovligt fiskeri eller blot overtrædelse af krav om mærkning. Andet dækker over, at der f.eks. er tale om en lodsejer.

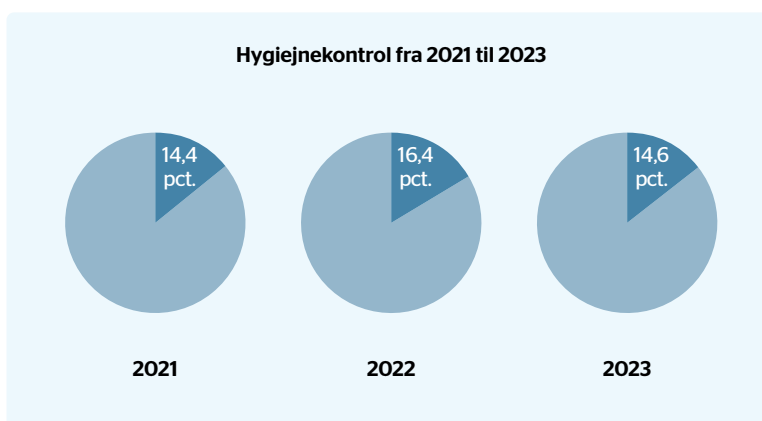
3.3 Kontrol i henhold til reglerne for fødevarer

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udfører også kontrol i henhold til fødevarelovgivningen. Styrelsen kontrollerer frem til og med første salg af fisken (ofte på en auktion), at hygiejnereglerne for fisk og muslinger mv. til konsum bliver overholdt. Der føres kontrol med hygiejne ombord på fartøjer og med fiskens tilstand. Fiskens tilstand kontrolleres ombord på fartøjer og på auktioner og lignende. Her kontrollerer man, at fisken er nedkølet (lagt på is) korrekt, og at de fisk der renses før første salg, er rensset og skyllet forsvarligt. Efter første salg af fisken kontrolleres reglerne af Fødevarestyrelsen.

I 2023 blev der landet 189.072 tons fisk og to-skallede bløddyr til konsum i Danmark, og udført hygiejnekontrol for 27.623 tons, hvilket svarer til 14,6 pct. af de landede mængder. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har et mål om kontrol af minimum 10 pct. af de landede mængder, og målet er overholdt. Kontroltrykket ligger lidt lavere end i 2022 men på samme niveau som i 2021.

Figur 4

Hygiejnekontrol fra 2021 til 2023 på landede mængder konsumfisk

3.4 Overtrædelser af reglerne i det rekreative og erhvervsmæssige fiskeri

Som følge af Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrol i 2023 med erhvervsfiskeri og rekreativt fiskeri, har styrelsen registreret 1.081 overtrædelser fordelt på 919 overtrædelsessager. Der er tale om forskellige typer af overtrædelser, og det varierer, hvordan de sanktioneres. Der er således overtrædelser, der følges op med henstillinger om at ændre adfærd, overtrædelser hvor der udstedes bøder, og overtrædelser, der fører til en midlertidig inddragelse af fiskeritilladelser eller konfiskation af fangsten samt redskabet. Endelig er der overtrædelsessager, hvor der ikke kan udstedes sanktion. Det er de tilfælde, hvor Landbrugs- og Fiskeristyrelsen finder garn mv., der er sat ud, men uden oplysninger om ejer.

Ved alvorlige overtrædelser af reglerne i den fælles europæiske fiskeripolitik tildeles fartøjer med erhvervsfiskeri point efter et EU-point system. I 2023 har styrelsen registreret ti overtrædelsessager, som efterfølgende er afgjort ved tildeling af point. Ved et vist antal point bliver fartøjet uantageligt og kan ikke modtage tilskud fra Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond.

Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lfst.dk